

32. nedeľa cez rok A:

Ženich dlho neprichádza - olej života

8. novembra 2020

Mt 25, 1 – 13

Milé sestry a bratia v Kristovi

Každý človek musí zomrieť - radšej na to ale nemyslíme. Cirkev nám po stáročia pripomína konečnosť života - náš život je obmedzený časom, ktorý sa nedá vrátiť späť, pretože plynie stále ďalej. Zároveň pripomína aj to nadčasové, ktorým môžeme plynúci čas presiahnuť. V tejto oblasti vzniklo už veľa nedorozumení. Podľa jedných kresťanstvo zámerne odvádza našu pozornosť od života tu a teraz: to dôležité umiestňuje za hranicu života - po smrti. (Paradoxne práve vo sfére kresťanstva je väčšia vnímavosť voči svetu, voči človeku, nakoniec aj voči zmyslovému poznaniu – nič z toho nebolo vylúčené) Iní hovorili, že cirkev zneužíva strach človeka zo smrti, aby nad ním získala väčšiu moc. Iní zase vyčítajú kresťanstvu príliš mechanické chápanie večnosti, akoby ona bola len statickým opakom času, plynutia.

Dnes sa snažíme integrovať do viery poznatky súčasnej vedy. Na rozdiel od prvých kresťanov máme – práve vďaka vede - inú predstavu o čase a nekonečnosti. Samotný čas (vďaka evolúcii a kozmológii) sa predlžil akoby až do nekonečna. Večnosť sa nám v istom ohľade zlieva dohromady s nekonečnosťou času – tak ako ju niekedy zakusujeme pri pohľade na vesmír. Kresťanstvo napriek tomu aj dnes zdôrazňuje čas finále, čas konca - ktoré v istom zmysle sú dôležitejšie ako finále času, či koniec času. Kresťanstvo nás učí vnímať to hlbšie vo svete, v živote – nevidí vo svete a v živote len vonkajšie objekty (nášho rozumu či izolovaného konzumu), ale učí nás mať k tomu všetkému vzťah, zodpovednosť, starať sa o to.

Na tomto pozadí môžeme vnímať pravdu dnešného evanjelia. Ježišov obraz družičiek, ktoré očakávajú svadbu - príchod ženícha - je obrazom nášho života. Dôležitý pri tom nie je len samotný izolovaný okamih príchodu (smrti), ale to, čo mu predchádza - život (olej života). To stretnutie sa rozhoduje už vopred. Či budeme mať olej, ktorý nášmu životu dáva svetlo, o tom sa nerozhoduje v okamihu konca, smrti; na to treba myslieť vopred. Družice, ktoré začali zháňať olej až na konci, to hlavné (život) premeškali, ostali mimo. (Aj keď ani v tomto súvisi by sme nemali hovoriť o úplnom statickom konci: veď aj situáciu tých, čo zomreli, môžeme ešte vylepšovať – napr. modliť sa zosnulých v stave očisťovania.)

Podľa prvých kresťanov čas finále, druhý príchod Krista mal nastať už za ich života. Kristus bol pre nich živý, cítili jeho živú prítomnosť, bol súčasťou ich múdrosti, ktorou pomeriavali život i svet. Osobitne to bolo vidieť na sv. Pavlovi. Pavol (aj keď v dnešnom úryvku Listu Solúnčanom hovorí o smrti) kládol dôraz na život (ktorý vnímal cez Krista, s Kristom). Smrť, večný život nechápal ako okamih odmeny, skôr bod stretnutia s Kristom, zdrojom hlbšieho života. Pre nás dnes sa toto stretnutie stáva bodom, ktorý sa ešte viac posúva ponad dejiny ďalej, smerom dopredu.

Napriek tomu Kristus, jeho múdrosť môžu byť súčasťou nášho života. Povzbudiť nás chce aj obraz dnešného prvého čítania. Múdrosť v tomto obraze nám kráča v ústrety - v podobe ženy: „Kto ju hľadá včasráno, netreba sa mu namáhať, lebo ju nájde sedieť pri svojich dverách... Lebo ona sama

obchádza a hľadá tých, čo sú jej hodní. Priateľsky sa im ukáže na cestách a pri každej myšlienke im ide v ústrety.“ (Múd 6, 14 – 16) Múdrosti, pravdy (ani tej Kristovej) sa nemôžeme zmocniť, skôr ju dosahujeme na ceste, ktorú máme podstúpiť - a múdrosť a pravda nám zároveň vychádzajú v ústrety. Dôležitá je ale naša aktivita.

Hľadáme túto múdrosť na ceste nášho života (nielen večer, ale už zrána), aby nám jej olej nechýbal v našich lampách. Veď jej svetlo chce osvietiť nielen okamih smrti, ale celú našu cestu.

Viliam Arbet